

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:
Kukkonen, H. 2018. Keskustellen, tutkien ja vaikuttaen –
tutkimusryhmä luo toiminnalleen suunnan ja perustelut. TAMK Journal.
Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu.

DOI / URL: <http://tamkjournal.tamk.fi/keskustellen-tutkien-ja-vaikuttaen-tutkimusryhma-luo-toiminnalleen-suunnan-ja-perustelut/>

Keskustellen, tutkien ja vaikuttaen – tutkimusryhmä luo toiminnalleen suunnan ja perustelut

Tampereen ammattikorkeakoulun tutkimusryhmätoiminnan tavoitteena on saada TKI-toimintaan suuntautuneita TAMKilaisia mukaan toiminnan suunnitelmalliseen kehittämiseen (Intratiedote n.d.). Tutkimusryhmässä, jonka aiheena on opiskelukokemus, hahmoteltiin ensimmäisellä tapaamiskerralla omaa tehtävänkuvaa ja toimintaperiaatteita sekä pohdittiin, mitä hyötyä ryhmä voi toiminnallaan tuottaa. Kehittämistyössä on tietenkin tärkeää pohtia ja tuottaa konkreettisia ratkaisuja eli vastauksia kysymykseen miten. Keskittyminen vain pragmaattisiin kysymyksiin ei kuitenkaan riitä, vaan on tärkeää nähdä myös periaatteiden taso ja pohtia, miten ryhmän jäsenet käsittävät toimintansa tarkoituksen eli vastauksia kysymyksiin, mitä tehdään ja miksi. Yhteisesti rakennettu kehys toimii yhteisen ymmärryksen varmistajana ja vertailupohjana arvioitaessa ja kehitettäessä ryhmän toimintaa.

Kirjoittaja: Harri Kukkonen

Opiskelukokemus-tutkimusryhmän ensimmäinen tapaaminen

Tutkimusryhmä pohti ensimmäisellä tapaamiskerralla opiskelukokemuksen käsitettä, omia odotuksiaan sekä yksilöllisiä ja yhteisiä tutkimusintressejä. Tällaista erilaisista käsityksistä ja näkökulmista keskustelemista tarvitaan selkeyttämään sitä, millaiseksi ja miten ryhmän jäsenet ymmärtävät yhteisen tehtävän ja minkälaista toimintaa se edellyttää.

Ryhmässä todettiin, että kokemusta ja sen tutkimista on tärkeää lähestyä syvällisemmin kuin virallisissa palautekyselyissä esiin tulevat käsitykset ja henkilökohtaisemmin kuin tutkintona, numerona tai irrallisena oppimistuloksen toteamisena. Opintojen koettu merkitys liittyy siihen, millainen suhde opiskelijalla on opintoihin ja mitä hän koulutuksella ylipäänsä tavoittelee (Horstmanshof & Zimitat 2007). Termi opiskelukokemus viittaa opetuksen, oppimisen ja ohjaamisen herättämien kokemusten lisäksi myös työelämäkokemuksiin sekä opiskeluun osana opiskelijan elämismaailmaa ja elämäntilannetta.

Yhteisen keskustelun ja pienryhmäpohdintojen lisäksi ryhmän jäsenet tuottivat käsityksiään Post-it -lapuille. Kahdelta jäseneltä pyysin heidän ajatuksiaan sähköpostitse, sillä he eivät päässeet alkutapaamiseen.

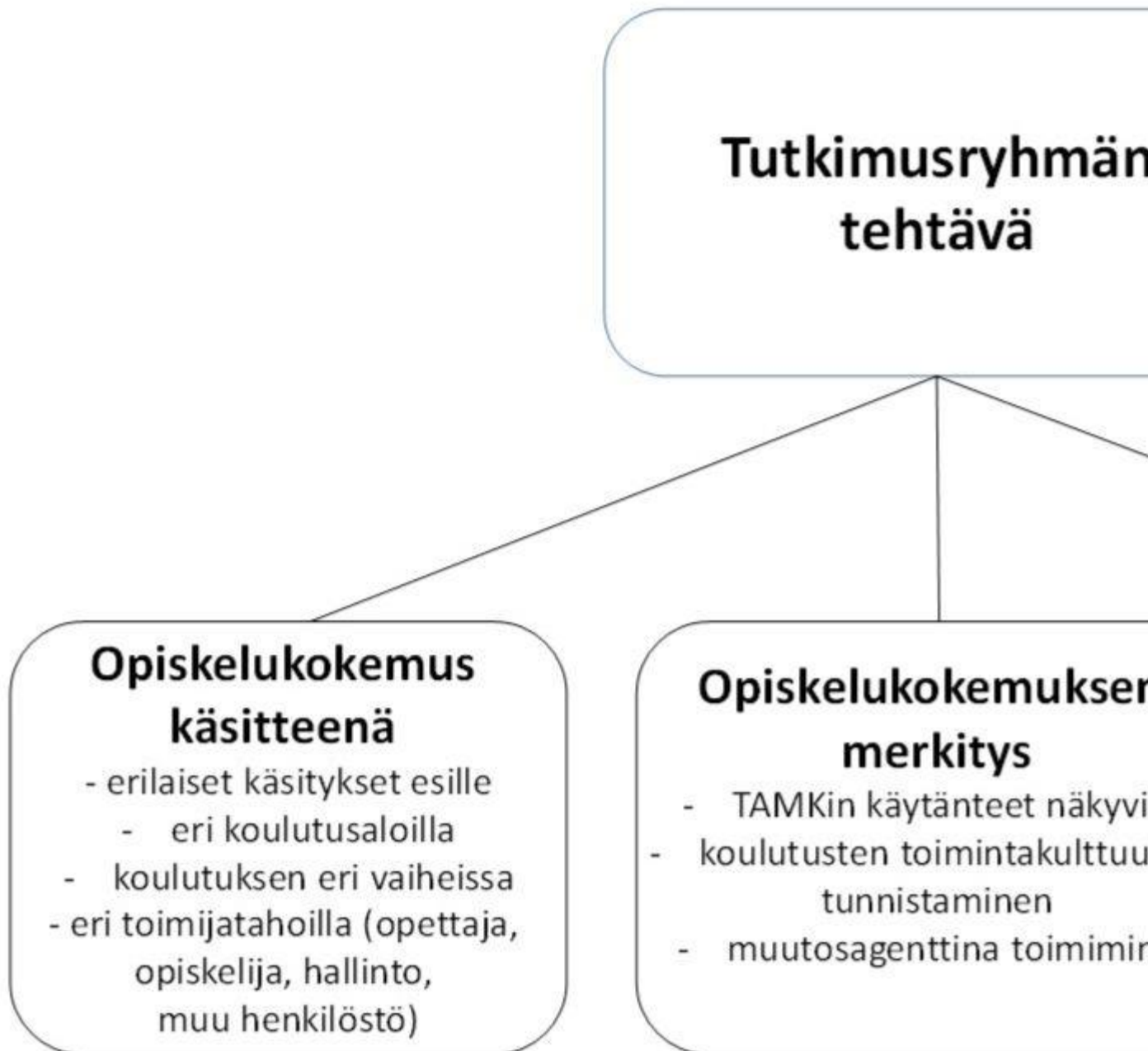
Opiskelukokemus-tutkimusryhmän toimintakehys

Tutkimusryhmä aikoo tehdä monenlaista tutkimusta ja erilaisilla lähestymistavoilla: niin selkeästi tieteellistä tutkimusta kuin arjen toiminnassa yhdessä opiskelijoiden kanssa tapahtuvaa kehittämistä ja aineistojen tuottamista. Keskustelussa korostui ymmärtävän, fenomenologisen ja toimintatutkimuksellisen otteen tärkeys, joten erilaisia lähestymistapoja ja menetelmällisiä ratkaisuja yhdistävänä käsitteenä voisi olla käytäntösuuntautunut tutkimus (ks. Kukkonen 2018a; Kukkonen 2018b).

A) Tutkimusryhmän tehtävä

Tutkimusryhmä katsoi tehtäväkseen tuottaa tutkittua tietoa siitä, minkälaisia kokemuksia opiskelijoilla, opiskelijaryhmillä sekä opettajilla ja muilla henkilöstöryhmillä on opiskelusta ja opiskelijoiden oppimisesta ja tältä pohjalta vaikuttaa TAMKIn toiminnan kehittämiseen nimenomaan opiskelukokemuksen näkökulmasta. Tämän tehtävän toteutumisen edellytyksiksi nähtiin hyvän opiskelukokemuksen jäsentäminen ja käsitteellistäminen, opiskelukokemuksen merkityksen esilletuominen ja opiskelijan kokemuksen huomioon ottamisen vaikutusten tunnistaminen ja siitä tiedottaminen.

Hyvä kokemus saattaa näyttäytyä erilaisena riippuen koulutuksen vaiheesta ja sitä arvioivan henkilön positiosta organisaatiossa. Tämän takia on tärkeää tarkastella opiskelukokemusta eri näkökulmista. Eri koulutusten käsitykset ja toimintakulttuurit vaikuttavat siihen, minkälaisia rakenteita hyvän opiskelukokemuksen mahdollistamiseksi opiskelijoille luodaan. Tällaisten arjen käytänteiden tunnistamisella ja ”avaamisella” voidaan vaikuttaa opettajien toimintaan ja opettaja-opiskelija -suhteen dynamiikkaan. Ryhmän heterogeenisuuden todettiin antavan hyvän pohjan opiskelukokemuksen moninäkökulmaiselle tarkastelulle myös ryhmän sisällä.

Kuva 1 Tutkimusryhmän käsitys tehtävästään

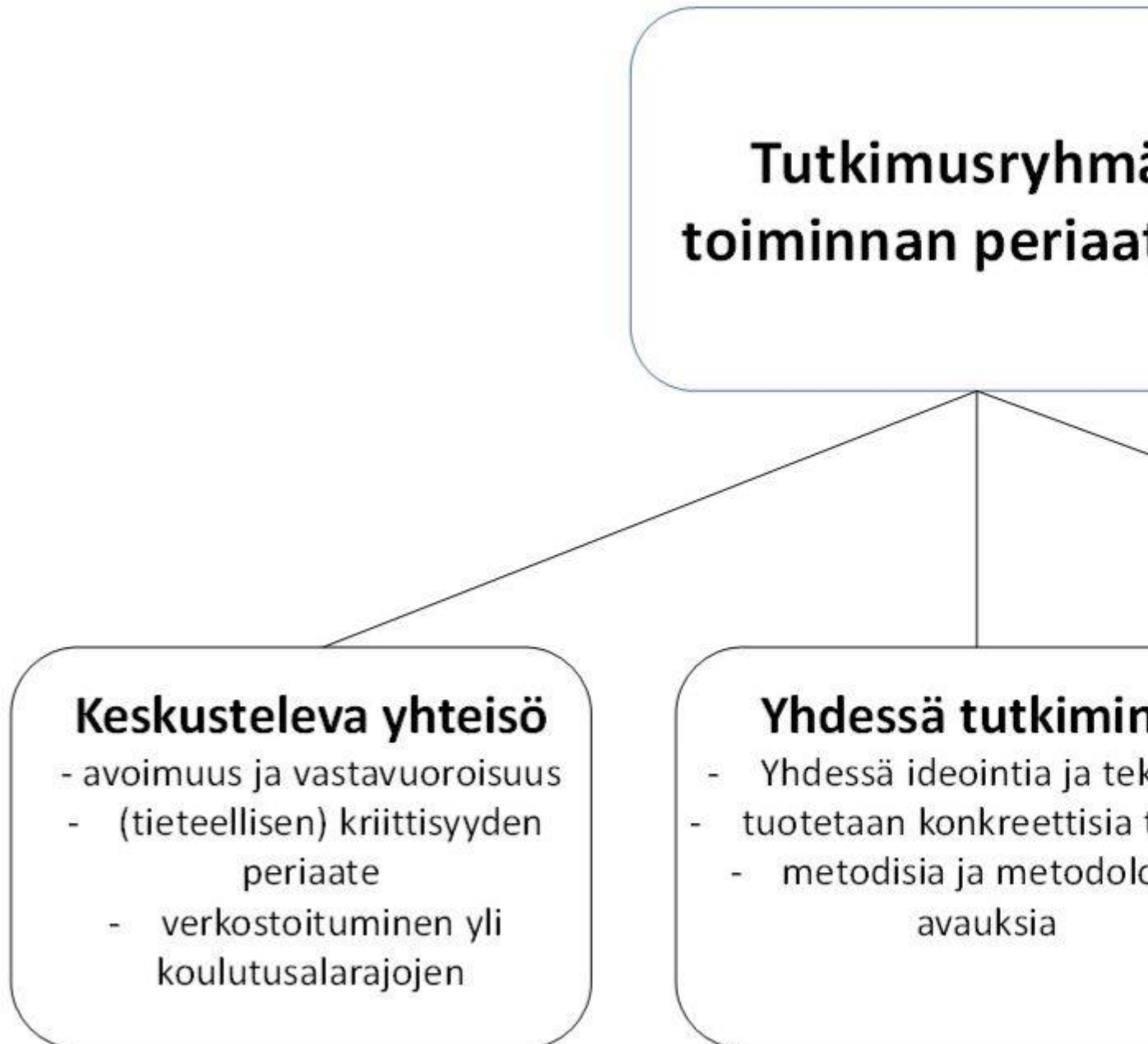
Ryhmän jäsenet mielsivät itsensä eräänlaisiksi muutosagenteiksi, jotka tiedottavat ryhmässä tehtyjen tutkimusten ja kokeilujen tuloksista ja myös tukevat opettajia ja opiskelijoita dialogisen ja yhteistoiminnallisen toimintaotteen rakentamisessa.

B) Tutkimusryhmän toiminnan periaatteet

Tutkimusryhmän keskeisiksi toimintaperiaatteiksi muotoutui keskustelevan yhteisön rakentaminen, yhdessä tutkiminen ja toimintaan vaikuttaminen. Keskustelu ja yhteistyö opiskelukokemukseen liittyvien kysymysten parissa edistää verkostoitumista yli koulutusalarajojen. Mielenkiintoista oli, että yhteisiä keskusteluja ei mielletty vain miellyttäväksi rupattelutuokioiksi, vaan esille tuli myös (tieteellisen) kriittisyyden periaate,

jonka mukaan yksittäinen jäsen joutuu tai pääsee perustelemaan sanomisiaan ja saa haastaa toisia ilman, että sen koetaan uhkaavan itseä tai toisia.

Opiskelukokemuksen ja sen huomioonottamisen merkitystä haluttiin nostaa esiin sekä TAMKissa että sen ulkopuolella esimerkiksi esityksillä, julkaisuilla ja blogikirjoituksilla. Näin tuodaan esille ammatillisen kasvun mahdollisuuksia suhteessa opiskelijakokemukseen. Virittämällä ja käymällä keskusteluja siitä, miten arjessa havaitut hyvät käytännöt, puutteet ja kehittämisen kohteet voisivat saada vahvistusta tutkimuksellisuuden kautta, on mahdollista tuoda esille ”opiskelijan ääni”.

Kuva 2 Tutkimusryhmän käsitys toimintansa periaatteista

Hyvin vahvana kantana oli, että tutkimusryhmä tuottaa konkreettisia tuloksia eli vallitsee ”tekemisen meininki” ja saadaan myös jotain näkyvää aikaiseksi. Ei siis vain suunnitella, vaan kokeillaan, tutkitaan, onnistutaan, epäonnistutaan ja opitaan yhdessä.

C) Tutkimusryhmän tuottama hyöty

Ryhmä pohti myös toimintansa tuottamaa hyötyä. Tuloksena oli hyvin monitasoinen ja moninäkökulmainen kuva siitä, miksi juuri opiskelijoiden kokemuksiin keskittyvä tutkimusryhmä on tarpeellinen. Tuottamalla tutkimusperustaista tietoa opiskelukokemuksesta voidaan saada vastauksia kysymyksiin kuten ”Miten saada kokemuksen huomioonottaminen osaksi arjen toimintaa?” ”Mikä tuottaa odotusten ja kokemusten välistä ristiriitaa?” ja ”Miten ristiriita otetaan huomioon ja mitä tehdään tilanteen muuttumiseksi?”

Hyöty opiskelijoille ja opettajille

Erilaisista tehdyistä kokeiluista opettajat ja opiskelijat voivat saada esimerkkejä uudeltaisista toimintatavoista ja aineksia oman toiminnan sekä ajattelun reflektoinnille. Tutkimusryhmän yksi keskeinen hyöty onkin tuottaa aineksia sekä yksittäisten opettajien, tiimien että koko TAMKin pedagogisten ja didaktisten ratkaisujen ja käytäntöjen kehittämiseksi.

Opiskelijoiden kokemusten huomioonottaminen kaikessa arjen toiminnassa laajemmin kuin vain opintojaksojen tai -kokonaisuuksien jälkeen kerättävänä palautteena, vie opettajan epävarmuuden äärelle, sillä kaikkea tapahtuvaa ei voi tietää tai suunnitella etukäteen. Ryhmän tuottama tieto auttaa opettajaa ymmärtämään ennakoimattomien ja yllättäen eteen tulevien tilanteiden dynamiikkaa ja myös tunteiden merkitystä opetus- ja ohjaustyössä. Tällä voi ajatella olevan yhteyttä myös työtyytyväisyyden lisääntymiseen

Opiskelijoille tutkimuksissa mukana oleminen saattaa olla voimaannuttava kokemus. Kokemusten huomioonottaminen ja käsittely auttavat tunnistamaan ammatillista kasvua ja siihen yhteydessä olleita tekijöitä. Tämä auttaa myös omien vahvuuksien tunnistumisessa opiskelijalle itselleen ja tukee opiskelijan osallisuutta ja toimijuutta opiskeluprosessin suunnittelussa. Opiskelukokemuksesta voisi tehdä myös opinnäytetöitä tai ainakin osa opinnäytetyöstä voisi käsitellä tätä teemaa.

Hyöty TAMKille ja Tampere 3:lle

Tutkimusryhmän TAMKille tuottamaa hyötyä pidettiin ensisijaisesti aineettomana hyötynä, joka liittyy TAMKin imagoon ja profiiliin ja jota voidaan hyödyntää PR:ssä. Ryhmän aihe: opiskelukokemus liittyy vahvasti TAMKin sisäiseen pedagogiseen kehittämiseen, jonka vaikutukset ovat välillisiä edistäen hyvinvointia, pedagogista osaamista ja uudenlaisen toimintakulttuurin kehittymistä. Ryhmä voi siis toiminnallaan edistää koulutuksen laatua ja sitä kautta hyödyttää työelämää ja yhteiskuntaa. Vaikka kokemusten huomioonottaminen on keskeinen osa koulutuksen laatua, opiskelukokemus saattaa olla aiheena sellainen, että se ei itsessään välttämättä ”pure” esimerkiksi hankehakemuksissa. Ryhmän jäsenet tuovatkin muihin hankesuunnitelmiin, hankkeissa toimimiseen ja raportointiin opiskelukokemuksen näkökulmia. Ryhmän tutkimusintressit, -toiminta ja -tulokset tarjoavat mahdollisuuden kehittää yhteistyötä ja toimintaa myös Tampere 3:n korkeakoulujen kesken.

Maksullisen koulutuksen lisääntyessä opiskelijoiden odotukset henkilökohtaisuudesta ja omien intressien huomioonottamisesta kasvavat. Tieto kokemusten huomioonottamisesta ja

opiskelun yksilöllisen suunnittelun mahdollisuudesta tukee TAMKin brändin vahvistumista, tuo TAMKiin ”maksavia asiakkaita” ja edistää koulutusvientä. Ryhmä kuitenkin hyödyttää TAMKia myös suoraan taloudellisesti tuottamalla julkaisuja mm. TAMKjournaliin ja ulkopuolisiin kanaviin.

Hyöty tutkimusryhmän jäsenille itselleen

Ryhmän jäsenet tiedostivat tutkimusryhmän jäsenyyden merkityksen myös itselleen. Tiedon karttuminen opiskelukokemuksesta ja sen merkityksestä antaa virikkeitä uusien näkökulmien saamiseen eli oppimiseen. Ideoiden jakaminen, ajatustenvaihto, vertaistuki, -arviointi ja sparraus, metodologiset keskustelut, mahdolliset yhteiset projektit ja yleensä rajoja ylittävä yhteistyö lisäävät omaa teoreettista tietotaitoa ja edistävät oman tutkimuksellisen orientaation kehittämistä. Ryhmän jäsenyys antaa mahdollisuuden argumentoivalle ja dialogiselle keskustelulle ja näin voi saada aineksia oman ajattelun ja toiminnan reflektointille. Ryhmän kokoontumisissa ja tutkimusten tuloksista on myös mahdollista saada tutkimusaiheita omien opintojen jatkamiseen (pro-gradu, väitös).

Tutkimus tuottam

Opettajille ja opiskelijoille

- uutta tietoa ja uusia käytänteitä
  - suuntaa ohjaukselle ja opiskeluprosessien suunnittelulle
  - aineksia reflektoinnille
  - osallisuus ja toimijuus
  - voimaantuminen
  - aiheita opinnäytetöihin
- ammatillisen kasvun tukeminen
- pedagogisten ja didaktisten käytäntöjen kehittäminen

TAMKille ja T

- PR-arvo, edistää
  - tuo ”maksu
  - edistää ko
- tutkimuksell
hank
- edistää kou
- uudenlainen
- taloudellinen
- Tampere 3 -t

Kuva 3 Tutkimusryhmän käsitys ryhmän tuottamasta hyödystä

Edellä kuvatun perusteella voisi Opiskelukokemus-tutkimusryhmän mottona olla:
Keskustellen, tutkien ja vaikuttaen.

Lopuksi

Artikkelissa kuvattu jäsenitys on eräänlainen tutkimusryhmän toiminnan suuntia kuvaileva kehys, jonka puitteissa kukin ryhmän jäsen voi viedä omia tutkimusintressejään käytännön toimintaan. Tämä kehys ei ole jäykkä ”käsikirjoitus”, vaan se uudelleenrakentuu ja -muotoutuu koko ajan toiminnassa saatavien kokemusten perusteella.

Tutkimusryhmässä on tärkeää pohtia sitä, mitä toiminta sen jäsenille merkitsee. Yhteinen ymmärrys kiinteyttää ryhmää ja yhteistyömahdollisuudet TAMK:n muiden tutkimusryhmien kanssa selkeytyvät. Muutoin toiminnan tarkoitus, mahdollisuudet ja sisältö saattavat jäädä epämääräisiksi ja liian monitulkintaisiksi. Niihin ei saada sellaista otetta, että toimintaa voisi kehittää yhteisen ymmärryksen pohjalta. Näin on mahdollista selkeyttää myös sitä, mitä TAMKissa tarkoitetaan käsitteellä tutkimus. Termillä TKI on sekä sana tutkimus että sana kehittäminen, joten ilmeisesti niillä oletetaan olevan jotakin eroa.

Lähteet

Horstmanshof, L. & Zimitat, C. 2007. Future Time Orientation Predicts Academic Engagement among First-year University Students. *British Journal of Educational Psychology* 77(3), 703–718.

Intratiedote. N.d. Luettu 11.6.2018. <https://intra.tamk.fi/fi/group/johtamiskartta/toiminta-ja-taloussuunnitelma>.

Kukkonen, H. 2018a. Aristoteles ammattikorkeakoulussa osa 1: käytäntösuuntautuneen tutkimuksen lähtökohdat ja päämäärät. TAMKjournal-varkkojulkaisu 8.8.2018. <http://tamkjournal.tamk.fi/aristoteles-ammattikorkeakoulussa-osa-1-kaytantosuuntautuneen-tutkimuksen-lahtokohdat-ja-paamaarat/>

Kukkonen, H. 2018b. Aristoteles ammattikorkeakoulussa osa 1: käytäntösuuntautunut tutkimus toimintana. TAMKjournal-verkkojulkaisu 8.8.2018. <http://tamkjournal.tamk.fi/aristoteles-ammattikorkeakoulussa-osa-2-kaytantosuuntautunut-tutkimus-kaytannossa/>

Kirjoittaja

Harri Kukkonen, yliopettaja, Ammattipedagoginen TKI, TAMK, harri.kukkonen@tamk.fi

Asiantuntijuusalueet: opetussuunnitelmatyö, korkeakoulupedagogiikka, ohjaaminen ja mentorointi, osaamisperustaisuus